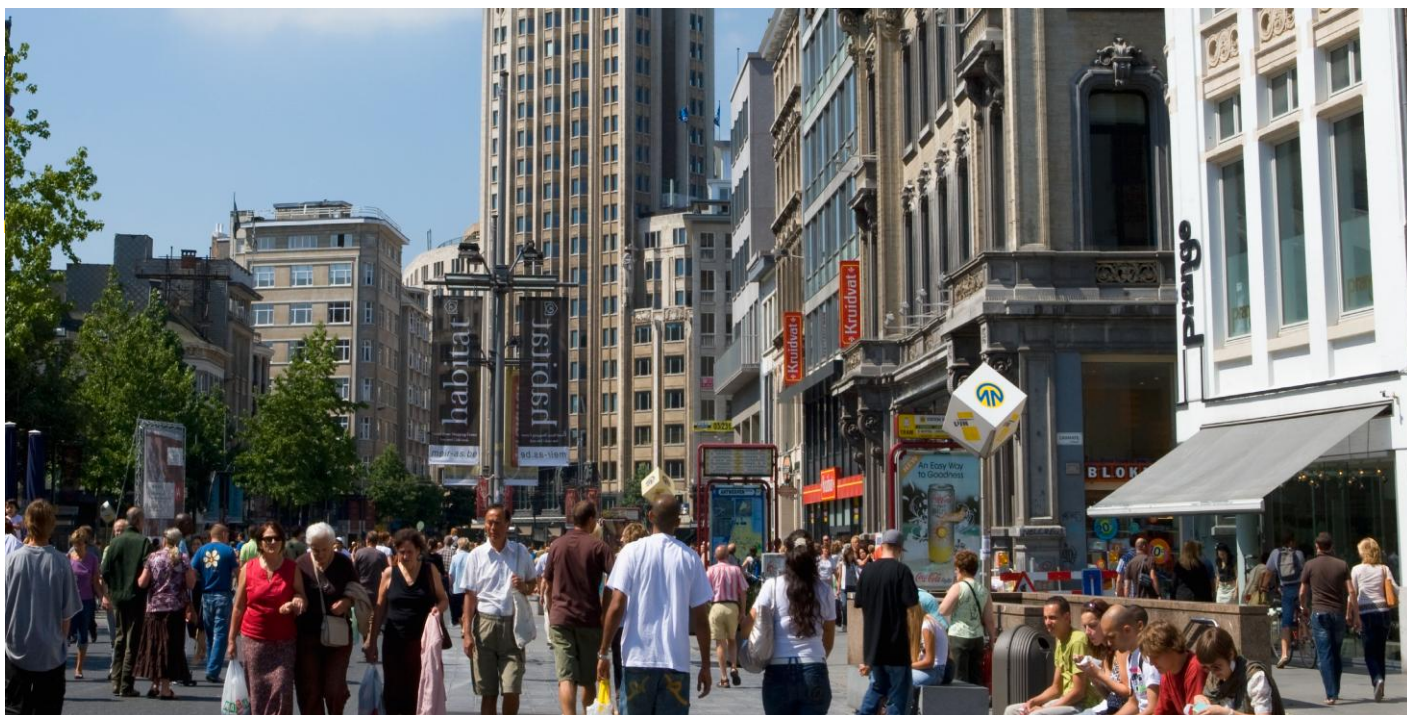

NOVICE URBACT

JUNIJ 2014

NOVICE URBACT

UVODNIK

LOKALNA PARTNERSTVA ZA TRAJNOSTNO RAST SEDEM ZGODB O URBANEM RAZVOJU ATEN

Uvodnik

Tematske usmeritve omrežij so bile za Urbact vedno pomembne, četudi je osrednji cilj programa mesta spodbuditi k oblikovanju celostnih trajnostnih urbanih politik. Urbactova mesta se danes glede na svoje potrebe ukvarjajo z veliko različnimi temami, vse od okoljskih in gospodarskih do družbenih vprašanj kot tudi z vladovanjem.

Program Urbact III za obdobje 2014–2020 je še vedno v pripravi. Osnutek operativnega programa, ki je bil prejšnji teden v javnem posvetovanju, kaže jasno osredotočenost na fleksibilno določanje tematskih prioritet.

Vzdrževanje pristopa od spodaj navzgor je ključna točka Urbacta III, mestom, ki jih program zanima, bo nudil široko pokritost tako tematskih usmeritev kot investicijskih prioritet. Istočasno pa se bo posvetil tudi zasledovanju ciljev Evrope 2020, in sicer tistih

tematskih ciljev, ki so za evropska mesta najbolj relevantni. Zato bo 70 % virov, namenjenih izmenjavi in učenju, zgoščenih na pet tematskih ciljev.

Dva izmed njih – »podpiranje prehoda v nizkoogljično gospodarstvo v vseh sektorjih« in »varovanje okolja in spodbujanje učinkovitosti virov« – bosta posvečena okoljskim in energetskim vprašanjem. Glede na to, da so mesta odgovorna za velik del toplogrednih izpustov in da lahko gospodarska kriza ogrozi njihova prizadevanja za izboljšanje kakovosti življenja svojih prebivalcev ter da so družbeni aspekti pogosto pozabljeni, je okoljski vidik odločilen. Urbact III bo gradil tudi na izkušnjah približno četrtnine omrežij iz Urbacta II (med njimi tudi CASH, LINKS in EVUE), ki so delovala neposredno na okoljskem/energetskem področju, in mnogih drugih, ki so se ukvarjali z urbanim planiranjem, urbano prenovo, stanovanji itd. in kjer so bile te dimenzije prav tako prisotne.

Urbact bo moral tudi okrepiti povezave z drugimi nacionalnimi in regionalnimi programi Kohezijske politike ter drugimi javnimi in zasebnimi finančnimi viri, tako da bodo mesta res imela koristi od sodelovanja v programu. Ta pristop na primer sedaj preizkuša pet mest, vključenih v omrežje EVUE (Beja, Frankfurt, Katovice, Oslo, Suceava in London-Westminster), ki se osredotoča na električne avtomobile in je eden od treh pilotnih izvajalskih projektov v fazi implementacije lokalnih akcijskih načrtov.

Emmanuel Moulin
Vodja Urbactovega sekretariata

Lokalna partnerstva za trajnostno rast

Kaj je recept za umeščanje srednje velikih mest v spreminjajočo se evropsko krajino in zagotavljanje njihove trajnostne ekonomske rasti? Basingstoke in 7 drugih partnerskih mest se je povezalo v Urbactovo omrežje ESIMeC na temo trajnostne rasti za srednje velika mesta in raziskovalo vprašanja s posebnim poudarkom na zaposlovanju in veščinah.

ESIMeC – ekonomske strategije in inovacije v srednje velikih mestih

- *Cilji:* ESIMeC si prizadeva razviti inovativne ekonomske strategije, ki temeljijo na prednostih in posebnostih srednje velikih mest, s katerimi bodo ta bolje opremljena za gospodarske krize ter si bodo lažje gospodarsko opomogla, istočasno pa bodo strategije zagotovile dolgoročno gospodarsko rast in prožnost.
- *Partnerska mesta:* Basingstoke and Deane (Velika Britanija), Albacete (Španija), Besançon (Francija), Bistrița (Romunija), Cherbourg (Francija), Debrecen (Madžarska), Gävle (Švedska) in Sabadell (Španija).
- *Časovni okvir:* november 2009–december 2012

Basingstoke and Deane (165.000 prebivalcev) je krajevna samoupravna enota in okraj na jugovzhodu Anglije. Največje naselje je srednje veliko mesto Basingstoke, staro trgovsko mesto, za katerega marsikdo misli, da je novo (načrtovano in zgrajeno po drugi svetovni vojni kot rešitev za prenatrpanost). Zaradi strateške umeščenosti v glavno transportno vozlišče in bližine Londona je Basingstoke uspešna poslovna destinacija. V zadnjih 50 letih si je mesto ustvarilo močan sloves kot gospodarsko središče za

vodilne tehnologije, kar je pritegnilo tuje vlagatelje s področij, kot so informacijske in komunikacijske tehnologije, avtomobilska in farmacevtska industrija. Dolga leta so bile stopnje brezposelnosti blizu ničle.

Kriza je priložnost za mesta, da premislijo svojo prihodnost

Toda v finančni krizi, ki pustoši po Evropi od leta 2008, je svoj davek plačal tudi Basingstoke. V kratkem času so močno narasle stopnje brezposelnosti; čeprav so v primerjavi z drugimi mesti še vedno nizke, je bilo to dovolj, da je mesto zagnalo alarm. Še posebej je prizadelo mlade in mnogi so se v iskanju zaposlitve preselili drugam. Istočasno je pomanjkanje visoko kvalificiranih kadrov povzročilo nezasedenost prostih delovnih mest: neupravičeno označevanje Basingstoka kot »spalnega mesta« ni pomagalo izboljšati privlačnosti mesta. Prihodnost Basingstoka je bila na kocki.

»Krizni časi so nam dali priložnost, da razmislimo o preoblikovanju svoje prihodnosti,« pravi Daniel Garnier, vodilni partner ESIMeCa za Basingstoke. Basingstoke se je tako dolgo tako hitro razvijal, da se lokalnim deležnikom ni bilo treba ustaviti in pomisliti, kako zagotoviti vzdržno rast. Zaradi krize pa se je sedaj pojavila potreba po premisleku, katere sestavine gospodarskega tkiva mesta so uspešne in katere je treba izboljšati. Treba je bilo pripraviti strategijo za rast. Basingstoke v svojih težavah ni bil sam: vsa evropska srednje velika mesta so bolj ali manj očitno kazala simptome podobne bolezni. Povsod po celini so se zasebna podjetja, locirana v srednje velikih mestih, soočala z grožnjo, da se bodo zaprla ali decentralizirala v večja metropolitanska območja. Število kvalificiranih zaposlitev z visoko dodano vrednostjo je upadalo, konkurenca pa je bila ostra.

Leta 2009 je stik z angleškim mestom vzpostavil Besançon, srednje veliko mesto iz vzhodne Francije, ki se je soočalo s podobno situacijo. Kmalu so se razpravi pridružili drugi partnerji: Albacete in Sabadell v Španiji, Debrecen na Madžarskem, Gävle na Švedskem in Bistrița v Romuniji. Vsako od partnerskih mest je imelo svoje značilnosti, delili pa so si podobne težave in voljo, da se povežejo, združijo moči in znanja ter najdejo pot do okrevanja. Omrežje ESIMeC je bilo vzpostavljeno v okviru drugega Urbactovega razpisa leta 2009.

Pregled lokalnih izzivov in spreminjanje prioritete

Prvi korak k iskanju rešitev je pravilno prepoznavanje narave problema. Urbactovi partnerji morajo opraviti to nalogo v razvojni fazi projekta.

Pri tem je Basingstoke s pomočjo strokovnjaka tega omrežja prepoznal naslednja osrednja vprašanja: (1) povečanje in diverzifikacija industrij v Basingstoku, (2) naslavljanje neskladja med izobraževanjem in možnostmi za usposabljanja, ki so na voljo v Basingstoku, ter potrebami lokalnega trga dela in (3) povečanje atraktivnosti mesta za podjetja. V razvojni fazi so ugotovili tudi, da so kljub dolgi tradiciji partnerstev, ki delujejo znotraj občine, pobude s tega področja razpršene ter da si znanj in podatkov ne delijo dovolj učinkovito.

Vsak deležnik – naj bo lokalna oblast, izobraževalne institucije, podjetja ali službe za zaposlovanje – je razvil svoje obsežne in podrobne podatke, toda partnerji svojih znanj niso nikoli združili. Podvajanje naporov je bilo torej pogosto, pobude pa so se prekrivale. Jasno je postalo, da je potrebno procese optimizirati, da bo lokalno dolgoročno načrtovanje učinkovitejše, ter je potrebno partnerstva okrepiti in krog deležnikov povečati. Poleg tega ni bilo celostne dolgoročne vizije mesta. »Ker je vedno vse delovalo, si nikoli nismo vzeli časa, da bi pogledali celotno sliko,« priznava Daniel.

Že med razvojno fazo omrežja je Basingstoke vzpostavil lokalno podporno skupino, ki je vključevala zelo različne deležnike z najrazličnejšimi znanji in veščinami. S skupnim delom so izluščili prioritete in predlagali rešitve, ki jih lokalna oblast ni mela v mislih, bodisi ker nanje niso pomislili ali ker se jim je zdelo, da nimajo primernih znanj ali sredstev, da bi jih naslovili.

Sue Riley, direktorica Basingstoke Consortiuma poudarja: »Izobraževalna dobrodelna ustanova Basingstoke Consortium je od svojega sodelovanja v projektu ESIMeC pridobila na več nivojih. Projekt je vzpostavil točko razprave, ki je prej nepovezane organizacije povezala za skupne cilje. Takšna partnerstva se navadno razvijajo več let, toda v projektu ESIMeC so se zaradi konkretnih usmeritev in ciljev, kot je npr. »karierni sejem« ali »cona zaposlitev in veščin«, prave organizacije vključile v pravem trenutku.

Učenje od evropskih partnerjev o ... lokalnih partnerstvih

Mednarodne povezovalne aktivnosti, ki so potekale v fazi implementacije projekta ESIMeC, so bile za Basingstoke močan navdih. V seriji tematskih seminarjev so visoko profilirani lokalni strokovnjaki delili dobre prakse svojih mest za spodbujanje rasti s pomočjo lokalnih partnerstev.

Čeprav se vsako mesto lokalnega planiranja loteva na svoj način, glede na zgodovino, družbeno-

ekonomske značilnosti in kulturo, imajo nekatere prakse močan potencial za prenos. Tri prakse so bile za Basingstoku še posebej relevantne, in sicer Cherbourgov celostni pristop k prepoznavanju potreb po veččinah in treningu veščin, Convention Bureau iz mesta Gävle in Sabadellov pristop k poslovnim podpori.

Cherbourg je Basingstoku ponudil tudi zanimiv primer, kako slediti in napovedati potrebe na trgu specializirane delovne sile. Izkušnje francoskega mesta z zaposlovalnimi sejmi in povečana partnerstva s poslovnimi predstavniki, službami za zaposlovanje in ponudniki usposabljanj so Basingstoke spodbudile k pripravi podobnega partnerstva veščin in zaposlovanja. Izvedli so mapiranje, s katerim so izluščili podvajanje naporov in prepoznali možnosti za uskladitev ukrepov.

Pripravili so seznam servisov, ki naj bi pomagal povezati povpraševanje s ponudbo in povezati izobraževanje z delom, vse so podprli s kvantitativnimi in kvalitativnimi podatki. Rezultate so vključili v ESIMeCovo orodje prepoznavanja veščin, cilj katerega je pomagati mestnim strokovnjakom na njihovi poti do okrevanja z veliko službami in rastjo. Basingstoku kronično primanjkuje mladih inženirjev; da bi to situacijo izboljšali so izvedli kampanje za ozaveščanje v lokalnih šolah, s katerimi so želeli mlade ljudi navdušiti za inženirstvo.

Inženiring ni dolgočasen! Kampanja »TeenTech«

Kampanja za ozaveščanje »TeenTech« je bila ustvarjena, da bi srednješolce spodbudila h karieram na področju inženiringa in tehnologije. Pripravili so jo šole in podjetja, ki so želeli z dogodkom mladim dati priložnost, da preizkusijo inženiring v nastajanju in pokažejo svoj talent. Ankete, ki so jih opravili pred in po dogodku, so pokazale, da je dogodek pozitivno vplival na boj proti predsodkom o karieri na področju tehnologij. Več informacij o TeenTechu najdete na: www.teentechevent.com.

Gävle's Convention je neprofitna organizacija, zadolžena za oglaševanje pozitivne podobe mesta kot poslovne destinacije. Tega so se želeli lotiti tudi v Basingstoku, toda izkazalo se je, da je zadevo težko prenesti v lokalni kontekst. »Še delamo na tem!» pravi Daniel Garnier. Od španskega Sabadella se je Basingstoke naučil pomena integriranja veščin in usposabljanj v poslovne podporne modele. Svoje dobre prakse pa je Basingstoke delil z drugimi partnerji iz projekta ESIMeC. »Delovanje v partnerstvih je nekaj, v čemer smo dobri. Ta močna tradicija je bila navdih za mesta, ki niso imela

nobenih ali le malo izkušenj s participativnim odločanjem.«

5

URBACT – recept za uspeh

Ta mešanica mednarodnih in lokalnih vložkov je dodana vrednost Urbacta. Daniel poudarja, da so bile v primeru ESIMeC-a aktivnosti za pripravo lokalnega akcijskega načrta, razvite na lokalnem nivoju, najvažnejše za uspeh projekta: »za lokalne deležnike je pomembno, da ohranjamo projekt na realnih tleh, tako da je zasidran v našo lokalno situacijo in partnersko tradicijo«. Urbactova metoda, kadar ne vodi k vzpostavitvi novih partnerstev, vzdržuje že obstoječe. »ESIMeC je naši lokalni skupnosti dokazal, da potrebujemo učinkovito lokalno partnerstvo, ki mora biti fleksibilno in prilagodljivo na vse potrebe.«

Lokalni deležniki, vključeni v Urbactove lokalne podporne skupine, so izjemno cenili mednarodno dimenzijo projekta. Tim Colman, poslovnež in predsednik zveze malih podjetij za Hamshire and Isle of Wight je poudaril: »Z vidika lastnika malega podjetja v Basingstoku in kot predsednik zveze malih podjetij lahko povem, da je projekt ESIMeC velik uspeh! Ponudil je izjemno priložnost spoznati, kako lahko srednje velika evropska mesta kljub težkim časom sodelujejo z gospodarstvom. Dotaknili smo se močice pomembnih vprašanj od podpore podjetjem do razvoja veščin in pomena sektorsko specifičnih programov. Sodelovanje z evropskimi partnerji nam je pomagalo delati bolje na lokalnem nivoju.«

Lekcije, ki so se jih naučili z mednarodno izmenjavo in Urbactovo metodo so bile za lokalno podporno skupino v Basingstoku zelo dragocene, ko so se spopadali z izzivi. Akcijski načrt Basingstoka se je osredotočal na oblikovanje paradnega projekta – oživitev poslovnega parka »Basing View«, ki ga zavira odslužena infrastruktura in prepotreben nadaljnji razvoj. Ta regeneracijski projekt naj bi bil najpomembnejša komercialna regeneracija v mestu v zadnjih 20 letih. Omogočil naj bi mnogo dolgoročnih priložnosti za gospodarske spremembe v mestu, preurejanje pa naj bi trajalo 15 let.

Spodbujanje pametne rasti: regeneracija Basing View

Regeneracija parka Basing View je večji dolgoročni projekt, ki naj bi trajal 10 do 15 let. Načrtovana vizija parka Basing View bo vključevala kombinacijo novih poslovnih prostorov, hotel višjega ranga in druge storitve, ki naj bi zagotavljale, da bo Basing view prvorazredna destinacija. Predvidevajo, da ima projekt potencial podvojiti trenutno število

zaposlitev v poslovnem parku, kar bi znašalo približno 10.000. Razvili so celotni načrt za Basing View, po katerem bo razvoj parka tekkel v prihodnjih letih. Za več informacij o parku Basing View obiščite www.basingview.co.uk.

Basing View se uresničuje: temelje so postavili poleti 2013. Daniel je prepričan, da bo regeneracija uspela: »Po treh letih, po mnogih izmenjavah dobrih praks in učenju ne moremo reči, da smo rešili vse naše probleme in izzive, smo pa gotovo naredili korak naprej v iskanju novih in boljših poti spopadanja z vprašanji razvoja veščin in delovne sile.« Verjame, da je »Urbact poseben evropski program, saj je narejen tako, da te pripravi k dolgoročnemu razmišljanju preden ukrepaš, kar je točno to, kar smo potrebovali. Naša lokalna podporna skupina je sedaj ponovno pridobila samozavest, kako postopati v prihodnje.«

Urbactova pilotna izvajalska omrežja

Skupaj z EVUE in ROMA-Net je bil ESIMeC izbran za izvajalsko omrežje, ki bo preizkusilo sodelovanje preko Urbacta tudi tekom implementacijske faze projekta. Izziv za vključena mesta je, kako vzdrževati trajnost in celostnost (dve glavni značilnosti Urbactovih akcijskih načrtov) tekom implementacijske faze. Ali povedano drugače, kako zagotoviti, da bodo ukrepi ves čas vključevali gospodarske, družbene in okoljske dimenzije.

Več

Projekt ESIMeC – [Urbactova spletna stran](#)

Projekt ESIMECT 2 [Urbactova spletna stran](#)

Lokalni akcijski načrt – [Projektni dokument](#)

ESIMeCovo orodje za prepoznavanje veščin – [Projektni dokument](#)

ESIMeCova kuharica – recepti za razvoj delovne sile glede na povpraševanje – [Projektni dokument](#)

Sedem zgodb o urbanem razvoju Aten

Atene so aprila sončne in žive. Dan po eksploziji teroristične bombe, ko je mesto v negativnem pričakovanju »grškega sovražnika številka ena« Angele Merkel, mi grški kolega [Nicholas](#) (ki sodeluje pri Urbactovih nacionalnih izobraževanjih in predava o kulturnem in turističnem planiranju) razkazuje še ne tako turistične atenske soseske – Psiri, Gazi, Metaxourgeion, Petralona in Kolonos. Spreminjajoče se, živahne, intenzivne, alternativne, resnične, malo neurejene, a odprte, z veliko kontrasti in ulične umetnosti (kot raj za hipsterje in hipije). Kraji, kamor si veliko Grkov

še vedno ne upa zaiti, saj so jih mediji še pred nekaj leti predstavljali kot nevarne gete, ki se jih je treba izogibati, polne džankijev in kriminalcev (kasneje, ko sem se vračala v svoj hotel, sem doživela prijetno srečanje z džankijem, ki me je v dobri angleščini vprašal, od kod sem in ko se povedala, da iz Latvije, mi je svetoval naj fotoaparata raje pospravim v torbo).

Očarana sem in navdušena – tako nad videzom mesta kot nad zgodbami, ki mi jih o Atenah pripoveduje Nicolas. Skoraj vsak vogal, vsak trg in vsak grafit je junak katere od urbanih zgodb – bodisi iz preteklosti, sedanjosti ali prihodnosti. Sem kot radovedno oko, ki se trudi opisati, kar je na fotografijah, on pa je znanje in zgodovina, ki dajeta vsemu pomen.

Tukaj je sedem rezultatov kooperativnega, mednarodnega opazovanja in pripovedovanja: **sedem zgodb o urbanem razvoju Aten v besedi in sliki**. Slike, kot sem jih videla jaz kot tujka, in zgodbe, kot si jih je zapomnil in jih razkril domačin Nicolas.

1. Sprehod po Psiriju: umetniška vas v mestu
Nedaleč od turističnih četrti Plaka in Monastiraki vstopite v eno najbolj značilnih sosesk v atenskem mestnem jedru – v Psiri. Vse do zgodnjih 80. let so jo povezovali z industrijo (v glavnem pridelavo usnja), trgovina in obrtjo; sledi teh dejavnosti so vidne še danes. Psiri lahko opišemo kot prehodno območje med trgovskim središčem, zgodovinskim jedrom in antičnim pokopališčem Kerameikos, medtem ko njegova velikost, nizke zgradbe in prebivalstvo dajejo občutek vasi znotraj mesta. Kulturna regeneracija tega območja v poznih 80. letih je v začetku temeljila na popolnoma organskem procesu. Alternativne gledališke skupine, galerije in umetniki so ustvarili edinstveno atmosfero in to v času, ko je bilo območje še vedno marginalizirano. Ugodni najem, stare zgradbe, ki so jih spremenili v stanovanja ali trgovine, in »bohemska« atmosfera so začeli privabljati najrazličnejše kulturne uporabnike. Zaradi pomanjkanja državnega nadzora pa je kmalu zavladali nočni klubi in jo spremenili v sosesko z negativnimi prizori (nekontroliranega, ponarejenega, prenatrpanega itd.), od takrat je »Psiri efekt« pojmovan kot primer slabega urbanega planiranja.

Sedaj so v luči finančne krize in razvoja bližnje prostočasne četrti Gazi nočni klubi zapustili to območje, tako da je soseska zaključila s tem obdobjem in išče svoj novi karakter. Zgradbo »Empros« lahko vidimo kot indikator preobrazbe soseske Psiri. Leta 1933 je bila simbolna industrijska zgradba, ki je gostila tiskarno časopisa »Empros«. Ko so jo kasneje zaprli, jo je v

osemdesetih najel nek igralec in jo spremenil v gledališče, ki je gostilo eno najbolj priljubljenih gledaliških skupin v Atenah, toda po njegovi smrti je ostala prazna. Leta 2011 pa so jo zaskotali umetniki in lokalni prebivalci. Sedaj tako zgradba kot soseska iščeta svojo novo identiteto.

2. Gospa s česnom in tradicionalne trgovine

Gospa Koula se je v Atene preselila iz severovzhodnega dela Grčije in je vrsto let prodajala sveže česen v majhni niši na ulici Epicourou v Psiriju – nedavno se je s sinovo pomočjo preselila v bližnjo trgovino. Gospa Koula je ena od mnogih lastnikov trgovin in obrtnikov, ki delajo Psiri posebej privlačen. Tukaj lahko najdete trgovino, kjer prodajajo kičaste plastične rože (ki so bile najverjetneje modne v 60. letih), obrtnika, ki izdeluje globuse, popravilca brenkal bouzouki, usnarje itd. Jasno je, da teh čez nekaj let ne bo več, saj se bodo upokojili in nadomestili jih bodo novi uporabniki. Še huje, lahko bi jih diznificirali in postali bi del turističnega zabavišnega parka (v mestih, kot sta Barcelona in Praga, se je to že zgodilo). Nove kavarne, majhni bari, trgovine, ki prodajajo pohištvo, oblačila, nakit in obrtniške izdelke, pa ustvarjajo novo privlačno sliko Psirija in jutranji sprehod mimo trgovin in bizantinskih cerkva je gotovo estetska izkušnja ...

3. Eksperiment na ulici Pittaki in rast participacije

Preprosta ideja, ki se je spremenila v urbano »pop-up« zgodbo o uspehu ... Samo nekaj metrov od trga Monastiraki in hiše, kjer je Lord Byron napisal svojo znano pesem »Maid of Athens«, je ulica Pittaki, ozka ulica v Psiriju, ki jo je preoblikovala izvirna zamisel. Gre za preprost, a vseeno izjemno učinkovit projekt. Za projekt razsvetljave za to ulico so meščane prosili, naj prinesejo svoje stare lestence, ki jih več ne uporabljajo. Pod vodstvom arhitekturne oblikovalske skupine »Before Light« in neprofitne skupine »Imagine the City« je instalaciji na ulici Pittaki uspelo [polepšati videz ulice](#) in pritegnili širšo pozornost.

Potrebno je poudariti, da je finančna kriza pri Atenci zbudila drugačno razmišljanje o prostoru, saj mnogo skupin in iniciativ zahteva nazaj javni prostor in ustvarja nove pogoje za urbano sociabilnost. Občina te angažirane meščane podpira z inovativno platformo »Synthina«, ki različnim nevladnim organizacijam in iniciativam daje priložnost, da se povezujejo in uporabljajo renovirane stavbe ob živilski tržnici Varvakeios.

4. Živilska tržnica Varvakeios: avtentičnost in načrti za prihodnost

Občinska živilska tržnica Varvakeios, ki jo od konca 19. stoletja gosti zgodovinska stavba na ulici

Athinas, se že leta ni veliko spremenila. Nahaja se med priljubljenimi bari in restavracijami na ulici Agias Eirinis, mestno hišo in degradiranimi območji okrog trga Omonia – to je eno najbolj zanimivih območij v mestnem jedru. Tržnica predstavlja zbirališče za mnoge Atence, ki tukaj v iskanju najugodnejše ponudbe (npr. ovčjo glavo za juho dobite tukaj za 1 evro) kupujejo živila. V zadnjem času pa so se začeli tukaj zgoščati novo naseljeni meščani: okrog tržnice najdemo trgovine z blagom, uvoženim iz Egipta, Poljske, Indije in drugod, seveda so tudi te zbirališča.

V nasprotju s tržnicami, kot sta Boqueria ali Santa Caterina v Barceloni, Varvakeois ni turistična tržnica in ima mnogo avtentičnih elementov. Kljub temu pa je treba nasloviti določene probleme in zagotoviti visoko kakovost in raznolikost produktov ter povečati njeno vlogo kot kraja družbene interakcije. Regija Atika, ki je vključena v projekt URBACT Markets, si prizadeva ustvariti pogoje za načrtovanje prihodnjih korakov živilske tržnice in ustvariti soglasje med različnimi deležniki – stališča do sprememb namreč niso vedno pozitivna.

Z zanimivimi posegi želijo ponovno vzpostaviti zaupanje v to območje – ne smete zamuditi priložnosti za sprehod skozi to sosesko ponoči, saj so notranjosti trgovinic odslikane na fasadah in predstavljajo edinstveno umetniško instalacijo.

5. Atene kot galerija grafitov na prostem

Grafitarska scena v Atenah je v zadnjih dvajsetih letih cvetela in nekateri ulični umetniki so znani po vsem svetu. Mnogo stavb, zlasti okoli ulice Piraeus in četrti Exarcheia, uporabljajo kot slikarska platna in ponujajo edinstven galerijski sprehod na prostem. Zidovi, ki so jih nedavno namenili za poslikavo, so začeli [spreminjati atensko urbano pokrajino](#) z ustvarjanjem zanimivih kontrastov (pazite, da ne zgrešite tiste na ulici Piraeus, ki izhaja iz dela A. Dürerja). [V članku, ki je bil nedolgo tega objavljen v New York Timesu](#), avtor komentira estetske in družbene aspekte grafitov v Atenah.

6. Metaxourgeion: spreminjajoča se, alternativna soseska

Soseska Metaxourgeion je trenutno podvržena hitrim spremembam – nekateri ji pravijo »novi Psiri«, ne samo zaradi mnogih umetnikov in galerij, ki so se preselili sem, ampak tudi zato, ker se zdi, da se tukaj pojavljajo podobne priložnosti in nevarnosti. Območje se še vedno sooča z resnimi problemi degradacije, zlasti proti trgu Omonia, toda sprehod okoli trga Avdi razkriva posebej očarljivo alternativo plat Aten. Projekt Archaeological Unification naj bi

se nadaljeval na tem območju ter povezal Kerameikos in Platonovo akademijo s pešpotmi in kolesarskimi potmi. Ustvarili bodo novo turistično pot na »težavnem« območju, kar lahko privede do gentrifikacijskih učinkov. Pričakovati je, da bo [kulturno regeneracijo v soseski Metaxourgeion sprožila javno-zasebna iniciativa](#): »vizionarski nepremičninari« ali »umetniški gentrifikator« – odvisno od perspektive –, ki je lastnik veliko stavb na tem območju, s podporo občine in financiranjem [inicijative Jessica](#) načrtuje njeno preobrazbo v živahno kulturno četrt s tržnico umetniških obrti.

7. Platonova akademija: javni park, poslovna četrt in turistična cilj?

Platonova akademija leži med stanovanjsko sosesko in postindustrijsko cono. Kljub simboličnemu pomenu kraja sem ne zaide veliko turistov. Znamenitost je sedaj odprta za javnost (ni vstopnine) in najbolj zanimivo je, da je arheološki park vključen v vsakodnevne aktivnosti soseske: prebivalci tukaj redno organizirajo dogodke, sestanke in piknike. [Urbactov projekt Sustainable Food](#) tukaj načrtuje majhne zeliščne vrtove in drevesne nasade, pri čemer bi rastline prebivalce in obiskovalce povezale z zgodovino kraja, saj bi uporabili samo lokalne sorte, značilne za Atiko (timijan, šentjanževka, olive, fige itd.). Takšne posege načrtujejo tudi v drugih delih mesta, projekt je namreč uspel prehrano spraviti na občinsko agendo in bo ena od prednostih tem v naslednjem programskem obdobju ([Pozelenitev Platonove akademije in ureditev skupnostnih vrtov z lokalnimi sortami zelenjave, zelišč in dreves](#)).

Platonova akademija je bila v zadnjem času deležna veliko medijske pozornosti. Pred nekaj leti se je tja namreč preselila borza in sedaj v neposredni bližini parka načrtujejo še več poslovnih in komercialnih prostorov. Po poročanju [časopisa Kathimerini](#) naj bi neko podjetje, ki pripada mednarodni investicijski skupini, že kupovalo zemljišča poleg avenije Kifissou in načrtovalo gradnjo nakupovalnega centra z imenom »Academy Gardens«. Prebivalci so zaskrbljeni nad vplivi teh načrtov na park in urbano pokrajino.

[Povezava do originalnega članka](#)

URBACT II

URBACT is a European exchange and learning programme promoting sustainable urban development.

It enables cities to work together to develop solutions to major urban challenges, reaffirming the key role they play in facing increasingly complex societal challenges. It helps them to develop pragmatic solutions that are new and sustainable, and that integrate economic, social and environmental dimensions. It enables cities to share good practices and lessons learned with all professionals involved in urban policy throughout Europe. URBACT is 181 cities, 29 countries, and 5,000 active participants

www.urbact.eu/project

EUROPEAN
PROGRAMME
FOR
SUSTAINABLE
URBAN
DEVELOPMENT

